

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Внутрішня медицина, в тому числі ендокринологія, професійні хвороби, клінічна імунологія та алергологія з секцією медичної генетики

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Освітня програма галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 225 «Медична психологія»

1. Анотація курсу:

Семестр(и): 7, 9

Обсяг модуля: загальна кількість годин – 390, з них лекції - 30 год., практичні заняття – 200 год., самостійна робота – 160 год.; кількість кредитів ЄКТС - 13.

Мета курсу – набуття/оволодіння компетентностями

- *інтегральна:*

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

- *загальні:*

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність працювати в команді.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК10. Здатність спілкуватись іноземною мовою.

ЗК11. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК14. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

- **спеціальні (фахові, предметні):**

ФК1. Навички опитування та клінічного обстеження пацієнта.

ФК2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень і оцінки їх результатів.

ФК3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

ФК4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань.

ФК5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.

ФК6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.

ФК7. Здатність до діагностування невідкладних станів.

ФК8. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги.

ФК9. Навички надання екстреної медичної допомоги.

ФК11. Навички виконання медичних маніпуляцій.

ФК13. Здатність до проведення профілактичних заходів.

ФК15. Здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду.

ФК17. Здатність до ведення медичної документації.

Результати навчання дисципліни:

знати:

- етіологію, патогенез та класифікацію найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи;
- клінічні прояви найбільш поширених захворюваннях органів травлення, дихання, крові та кровітворних органів, ендокринної системи;
- різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворюваннях органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи;

- сучасні стандарти діагностики найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи;
- діагностичне значення лабораторних та інструментальних методів дослідження при найбільш поширених захворюваннях органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи;
- критерії діагностики найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи;
- диференціальну діагностику найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи;
- немедикаментозне та медикаментозне лікування, в тому числі прогнозмодифікуюче, при найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи;
- стандарти надання невідкладної допомоги при основних ускладненнях найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи;
- методику виконання медичних маніпуляцій;
- стратифікацію ризику при найбільш поширених захворюваннях органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи;
- первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи;
- прогноз та працездатність при найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи;
- методики та стандартні схеми опитування і фізикального обстеження хворого із найбільш поширеними хворобами серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;
- алгоритми виділення провідного симптому або синдрому при найбільш поширених хворобах серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;
- алгоритми діагностики найбільш поширених хвороб серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;
- стандартні методи обстеження (лабораторні та інструментальні) хворого із найбільш поширеними хворобами серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;
- диференційну діагностику найбільш поширених хвороб серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;
- критерії діагнозу найбільш поширених хвороб серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;
- алгоритми та стандартні схеми лікування найбільш поширених хвороб серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;

- критерії діагностики та принципи надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах при найбільш поширених хворобах серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;
- алгоритми надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах при найбільш поширених хворобах серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;
- принципи організації раціонального харчування, режиму діяльності та відпочинку хворих із найбільш поширеними хворобами серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;
- первинну та вторинну профілактику, прогноз та працездатність хворих із найбільш поширеними хворобами серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;
- клініку, діагностику, лікування, профілактику та експертизу працездатності при професійних захворюваннях;
 - поняття «іmunітет», фактори вродженого (неспецифічного) та набутого (специфічного, адаптивного) іmunітету;
 - основні відомості про структуру й функції іmunної системи людини;
 - основні гуморальні та клітинні фактори вродженого іmunітету;
 - основні гуморальні та клітинні фактори набутого іmunітету;
 - сучасні уявлення про механізми активації та особливості функціонування фагоцитарної ланки іmunітету;
 - сучасні уявлення про шляхи активації системи комплементу, Т- і В- лімфоцитарних систем;
 - схеми основних етапів фізіологічної іmunної відповіді на вірусну, бактеріальну, грибкову інфекції;
 - сучасні лабораторні методи оцінки іmunного статусу людини та основні показники нормальної іmuнограми;
 - класифікацію, клінічні симптоми й синдроми вроджених та набутих іmuнодефіцитів;
 - протоколи ведення та лікування пацієнтів з вродженими та набутими іmuнодефіцитами;
 - зміни в іmunному статусі та принципи призначення іmunотропної в т.ч. біологічної терапії у онкологічних хворих;
 - сучасні уявлення про геном людини;
 - особливості клінічних проявів спадкової патології, загальні принципи клінічної діагностики спадкових хвороб, причини походження і діагностичну значимість морфогенетичних варіантів;
 - загальні питання етіології, патогенезу, клініки, генетики моногенних захворювань;

вміти:

- проводити опитування і фізикальне обстеження хворих із основними захворюваннями органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи та аналізувати їх результати;
- визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотвірних

органів, ендокринної системи;

- аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи;

- виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи;

- формулювати попередній діагноз найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи;

- складати план обстеження хворого, аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при найбільш поширених захворюваннях органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи та їх ускладненнях;

- проводити диференційний діагноз, обґрунтовувати та формулювати клінічний діагноз найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи;

- визначати тактику ведення (рекомендації стосовно режиму, дієти, лікування, реабілітаційні заходи) хворого та призначати немедикаментозне і медикаментозне лікування, в тому числі прогноз-модифікуюче, найбільш поширених захворювань органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи та їх ускладненнях;

- оцінювати прогноз та працездатність хворих із найбільш поширеними захворюваннями органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів, ендокринної системи;

- діагностувати та надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах;

- збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя за стандартною схемою опитування хворого, за встановленими алгоритмами проводити та оцінювати результати фізикального обстеження хворого із найбільш поширеними хворобами серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;

- приймати обґрунтоване рішення щодо виділення провідного клінічного симптому або синдрому при найбільш поширених хворобах серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;

- встановлювати попередній діагноз найбільш поширених хворобах серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;

- призначати лабораторне та інструментальне обстеження хворого із найбільш поширеними хворобами серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;

- здійснювати диференціальну діагностику при найбільш поширених хворобах серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;

- встановлювати клінічний діагноз при найбільш поширених хворобах серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;

- визначати необхідний режим праці та відпочинку, характер харчування при лікуванні найбільш поширених хвороб серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;
- визначати принципи та характер лікування, призначати немедикаментозне і медикаментозне лікування, в т.ч. прогнозмодифікуюче, при найбільш поширених хворобах серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;
- визначати тактику надання та надавати екстрену медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану;
- проводити первинну та вторинну профілактику при найбільш поширених хворобах серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;
- визначати прогноз та оцінювати працездатність хворих із найбільш поширеними хворобами серцево-судинної системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини, сечостатевої системи;
- проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів із імунними порушеннями;
- обґрунтовувати застосування основних діагностичних методів, що застосовуються в клінічній імунології, визначати показання та протипоказання для їх проведення;
- визначати етіологічні та патогенетичні фактори набутих імунодефіцитів;
- визначати особливості розвитку противірусного імунного захисту;
- визначати особливості розвитку протибактеріального імунного захисту;
- визначати особливості розвитку протигрибкового імунного захисту;
- проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів з природженими та набутими імунодефіцитами;
- визначати імунопатогенетичні фактори в розвитку набутих імунодефіцитів;
- проводити диференціальну діагностику, обґрунтовувати та формулювати діагноз при основних імунодефіцитних синдромах на підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження;
- інтерпретувати дані фенотипування пари донор – реципієнт (визначення індексу гістосумісності) при підготовці до трансплантації органів та клітин;
- обґрунтовувати застосування імуносупресивної терапії (в тому числі моноклональних антитіл) в пост трансплантаційному періоді;
- аналізувати імунологічні лабораторні показники, які характеризують фактори антибластомного захисту у пацієнта з підозрою на наявність пухлини;
- інтерпретувати дані визначення пухлиноасоційованих антигенів для ранньої діагностики пухлин різної локалізації, для оцінки ефективності лікування та для визначення наявності метастазів;
- обґрунтовувати застосування імунотропної терапії

(препарати моноклональних антитіл, вакцини, препарати інтерферонів та ін.) у пацієнтів з пухлинами;

- використовувати клініко - імунологічні критерії в діагностиці системних, органоспецифічних та змішених аутоімунних захворювань;
- визначати основні імунологічні механізми в розвитку різних аутоімунних захворювань;
- обґрунтовувати застосування імуносупресивної терапії у пацієнтів з аутоімунними захворюваннями;
- проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів із алергічними захворюваннями;
- визначати етіологічні (групи алергенів) та патогенетичні (типи імунних реакцій) фактори алергічних захворювань;
- пояснювати основи методів алергологічних досліджень (лабораторні тести, шкіряні проби, провокаційні тести та ін.);
- виявляти різні варіанти перебігу та ускладнень алергічних захворювань.

здатен продемонструвати:

- вміння роботи з хворим із основними захворюваннями органів травлення, дихання, крові та кровотвірних органів і ендокринної системи;
- вміння визначати необхідний перелік лабораторних та інструментальних досліджень і оцінювати їх результати;
- попередній та клінічний діагноз захворювання;
- визначати режим та характер харчування, принципи та характер лікування;
- діагностувати невідкладні стани, визначати тактику надання екстреної медичної допомоги;
- проводити профілактичні заходи, визначати тактику ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду, вести медичну документацію;
- вміння визначати групи ризику по розвитку спадкових хвороб;
- побудову алгоритму обстеження пацієнтів високого генетичного ризику по розвитку спадкових хвороб;
- збір анамнестичних даних та генеалогічної інформації, складання родоводу;
- визначення контингенту осіб яким необхідно проведення цитогенетичного, спеціальних біохімічних і молекулярно-генетичних досліджень;

володіти навичками:

- збирати дані скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя, проводити та оцінювати результати фізикального обстеження, виділяти провідний клінічний симптом або синдром, встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання;

- призначати лабораторне та інструментальне обстеження хворого, інтерпретувати його результати, здійснювати диференціальну діагностику, встановлювати попередній і клінічний діагноз;
- визначати принципи лікування (консервативне, оперативне), призначати лікування;
- виконання медичних маніпуляцій, надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах, хворим з гострою алергічною реакцією; методики обстеження професійного хворого;

самостійно вирішувати:

- типові задачі діяльності лікаря в галузі охорони здоров'я, сфера застосування яких передбачена визначеними переліками синдромів та симптомів захворювань, невідкладних станів та захворювань;
- питання створення плану обстеження професійного хворого та експертизи працездатності.

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і постреквізити):

- ***пререквізити:*** анатомія людини, історія медицини, медична біологія, гістологія, цитологія та ембріологія, фізіологія, патоморфологія, патофізіологія, медична і біологічна фізика, медична хімія, біоорганічна та біологічна хімія, українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова, безпека життєдіяльності, основи біоетики та біобезпеки, мікробіологія, вірусологія, фармакологія, латинська мова та медична термінологія, клінічна анатомія і оперативна хірургія, медична інформатика, догляд за хворими, пропедевтика внутрішньої медицини, загальна хірургія, радіологія, медична психологія;

- ***кореквізити:*** фтизіатрія, педіатрія, хірургія, акушерство і гінекологія, соціальна медицина, громадське здоров'я, урологія, оториноларингологія, офтальмологія, неврологія, дерматологія, венерологія, судова медицина, психіатрія, наркологія, медичне право;

- ***постреквізити:*** внутрішня медицина, інфекційні хвороби, епідеміологія, професійні хвороби, онкологія, клінічна фармакологія, педіатрія, дитячі інфекційні хвороби, медична генетика, організація охорони здоров'я, хірургія, травматологія і ортопедія, клінічна імунологія та алергологія, анестезіологія та інтенсивна терапія, екстрена та невідкладна медична допомога, радіаційна медицина, нейрохірургія.

Зміст дисципліни:

Тема 1. Анемії

Тема 2. Гострі лейкомії. Хронічні лейкомії

Тема 3. Хронічне обструктивне захворювання легень

Тема 4. Бронхіальна астма

Тема 5. Пневмонії

Тема 6. Плеврити

Тема 7. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба. Хронічні гастрити. Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки

Тема 8. Целиакія та інші ентеропатії. Запальні захворювання

кишечника. Синдром подразненої кишки

Тема 9. Жовчнокам'яна хвороба, хронічний холецистит та функціональні порушення біліарного тракту

Тема 10. Хронічні гепатити. Цирози печінки

Тема 11. Хронічні панкреатит

Тема 12. Атеросклероз

Тема 13. Есенціальна артеріальна гіпертензія

Тема 14. Хронічні коронарні синдроми

Тема 15. Гострий коронарний синдром (нестабільна стенокардія і гострий інфаркт міокарда)

Тема 16. Порушення ритму серця. Порушення провідності серця

Тема 17. Тромбоемболія легеневої артерії

Тема 18. Міокардити та кардіоміопатії

Тема 19. Гостра і хронічна серцева недостатність

Тема 20. Гостра ревматична лихоманка. Системні захворювання сполучної тканини (системний червоний вовчак, системна склеродермія)

Тема 21. Ревматоїдний артрит

Тема 22. Остеоартрит. Подагра

Тема 23. Гломерулонефрити

Тема 24. Пієлонефрити

Тема 25. Гостре пошкодження нирок. Хронічна хвороба нирок

Тема 30. Професійні захворювання, викликані дією виробничої вібрації і шуму, впливом несприятливих умов мікроклімату (дія високих температур)

Тема 31. Професійні захворювання бронхо-легеневої системи пилової етіології

Тема 31. Нейроінтоксикації. Професійні інтоксикації гематотропними отрутами. Професійні отруєння пестицидами

Тема 32. Структура і принципи функціонування імунної системи. Оцінювання імунного статусу людини

Тема 33. Імунне запалення та інфекційні хвороби.

Тема 34. Вроджені та набуті імунodefіцитні захворювання

Тема 35. Основи трансплантаційного імунітету

Тема 36. Імунологія пухлин. Імунні аспекти аутоімунної патології

Тема 38. Загальна характеристика спадкової і вродженої патології. Особливості проявів спадкових хвороб.

Тема 39. Загальна характеристика хромосомних хвороб, моногенної патології. Клініка та діагностика основних форм.

Тема 40. Загальна характеристика мітохондріальної патології. Клініка, діагностика, лікування.

Види навчальних занять: лекція, практичне заняття, консультація.

Форми навчання: денна.

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, репродуктивний, дослідницький та ін.

Методи контролю: усний, письмовий, практичний, тестовий та ін.

Форми підсумкового контролю: підсумковий контроль.

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання, презентації, питання для поточного контролю, робочі зошити, кейси, тестові

питання, тестові завдання, ситуаційні задачі, результати лабораторних та інструментальних досліджень, протоколи клінічного розбору хворого, питання для підсумкового контролю.

Мова навчання: українська.

2. Оцінювання:

Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання поточної навчальної діяльності		Самостійна робота*	Максимальна сума балів за поточну навчальну діяльність**	Максимальна сума балів за підсумковий контроль***	Сума
Традиційна шкала	Конвертація бали	4,4	80	120	200
«5»	2,0				
«4»	1,6				
«3»	1,3				
«2»	0				

*- 2,2 бали – написання історії хвороби; 2,2 бали – доповідь на практичному занятті. Вони додаються до суми балів, які отримав студент на заняттях під час поточної навчальної діяльності;

** - підсумковий бал за поточну діяльність визначається як арифметична сума балів за кожне заняття;

*** - тестовий контроль – 30 балів, інтерпретація результатів лабораторних і інструментальних методів досліджень – 24 бали, надання допомоги при невідкладних станах (вирішення ситуаційних задач) - 12 балів, теоретичне питання - 12 балів, безпосередня робота з хворим - 42 бали.

Оцінювання знань із дисципліни проводять за відповідною шкалою:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
170-200	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
155-169	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
140-154		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
125-139	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)

111-124		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
60-110	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-59		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Примітка: при виставленні оцінки з дисципліни враховують накопичену студентом кількість балів за поточне навчання (максимальна кількість балів 80) та результат складання підсумкового контролю у балах (максимальна кількість балів 120).

3. Політика курсу:

- обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:
 - самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
 - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової творчої) діяльності, використані методи досліджень і джерела інформації.

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри внутрішньої медицини №4

Протокол від «_25_»__08__ 2021 року № 1

Завідувач кафедри _____ Лизогуб В.Г.
д.мед.н., професор